

[Min. for tekn. samarbejde med udviklingslandene.]
 proklamerede prioritetslande kun er blevet af begrænset omfang, medens der omvendt har været et relativt betydeligt projektsamarbejde med andre lande, som ligger uden for prioritetslandenes kreds.

Jeg kan tilslutte mig revisionsudvalgets betragtninger på dette område. Samtidig vil jeg dog erindre om, at da Danmark yder ca. halvdelen af sin bistand multilateralt, og da såvel de bilaterale statslån som andre former for faglig bistand end projektbistand ydes til lande uden for prioritetskredsen, er der rent faktisk en betydelig geografisk spredning i den danske bistand.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, er det tanken, at der foreløbig på forsøgsbasis med et eller flere modtagerlande skal søges indgået en aftale om et rammebeløb for faglig bistand omfattende en flerårig periode, der i princippet falder sammen med åremålet for det pågældende lands udviklingsplan. Ved en sådan „faglig programbistand“ fremfor enkeltstående konkrete bistandsydelse håber man allerede på planlægningsstadiet at sikre den bedst mulige integrering af bistanden i landets egne udviklingsplaner. Det bør nævnes, at gennemførelsen af den skitserede „faglige programbistand“ ikke alene indebærer fordele, men også rejser en række problemer bl. a. af bevillingsteknisk art.

Mange udviklingslande har stor mangel på højtuddannet arbejdskraft. Dette gælder i særlig grad de afrikanske lande, som Danmark har et nært bistands samarbejde med, hvilket betyder, at mange af de projekter, som støttes fra dansk side, må bemannes helt eller delvis med dansk personale.

Der modtages endvidere fra disse lande et stort antal anmodninger om udsendelse af danske eksperter som rådgivere for regeringerne eller til udfyldelse af stillinger, som det ikke har været muligt at besætte med egne statsborgere.

Danmarks stadig mere aktive deltagelse i udviklingsbistanden medfører et stigende behov for fagligt og sprogligt kvalificeret personale til udsendelse til udviklingslandene. På en række fagområder har det imidlertid vist sig vanskeligt at rekruttere egnede eksperter. Skal bistanden øges og kvaliteten af den opretholdes, således som det forudsættes i det internationale samarbejde, vil

det være nødvendigt på forskellig vis at animere til et større udbud af eksperter.

Manglende kendskab til forholdene i tropiske områder, f.eks. tropiske husdyr sygdomme og tropisk agerbrug, er en af de faktorer, der begrænser mulighederne for at rekruttere egnede eksperter i Danmark. Jeg anser det derfor for vigtigt at føre det forslag ud i livet, der er fremsat i en betænkning af 8. juni 1970 udarbejdet af et underudvalg under planlægningsrådet for de højere uddannelser om, at der tilbydes danske studerende, der kan have brug for en særudannelse, der sigter mod aktiv deltagelse i bistandsarbejdet, undervisning i udviklingsproblemer som valgfrie fag.

Jeg anser det også for vigtigt, at der gøres en indsats for blandt studerende og akademikere at øge interessen for udsendelse til bistand for udviklingslandene. Jeg tillægger derfor det forslag, der er fremsat i nævnte underudvalgs betænkning om oprettelse af almene orienteringskurser ved universiteterne og de højere læreanstalter i lighed med de kurser, der i nogle år har været gennemført af Danmarks tekniske højskole, stor betydning og ser gerne, at de snarest etableres.

I revisionsudvalgets betænkning er der blevet peget på de særlige vanskeligheder, der består ved at gennemføre en mere langsigtet dansk bistand til institutioner i udviklingslandene, fordi det hidtil ikke har været muligt at sikre en kontinuerlig besættelse af bestemte stillinger.

Betænkningen om revision af bistandsloven indeholder et forslag om, at der oprettes et antal — foreløbig 15 — „overtallige“ stillinger ved institutioner, der kan yde faglig bistand af denne art. Underudvalget under planlægningsrådet er i sin betænkning gået ind for samme tanke.

Det er mit håb, at et sådant system med „overtallige“ stillinger kan kombineres med et nærmere samarbejde mellem højere uddannelsesinstitutioner i Danmark og tilsvarende institutioner i udviklingslandene og med en udveksling af lærere mellem disse institutioner.

Jeg skal derefter vende mig til spørgsmålet om udsendelse af de såkaldte frivillige under Dansk Ungdoms U-landsarbejde. Denne form for faglig bistand har som bekendt givet anledning til en vis debat, idet